

JÄRLE BYABLAD

NR 1 Januari 1985

Tryckt i Örebro

ÄRGÅNG 11

Lösnr pris 5 kr

Byabladskommittén: Bo Hazell (ansv utg), Mats Svensson (lay-out), Gun Viktorsson (register, kontaktman 0587 – 500 60) Berit och Karin Bergman (distribution) Gunilla Hazell (teckningar).

JÄRLE BYALAGS
STÖRSTA SEGER!!

DET BLIR ETT
DAGIS I JÄRLE

RIVSTART MED STATIONSRENOVERING

HOT MOT HISTORISKA VÄRDEN ?

Renoveringen av Järle Station har inletts. Efter årtal av förhandlingar och en rad turor mellan olika organisationer och kommunala och statliga instanser har Arbetsmarknadsstyrelsen gripit sig an verket och påbörjat arbetet i all hast. Det gäller ju att börja arbetet under vintersäsongen för att få de 100% i bidrag som det nu blir frågan om.

Vid ett extra styrelsemöte den 10 december var det flera av byalagets medlemmar som uttryckte farhågor för vad som nu ska hända Järle Station - ur historiskt-estetiska värdenas syn.

Några av de sakkunniga som t.ex. tittat på stationstaketets omläggning har påtalat att flera fel gjorts - fel som inte hade behövt hända om man anlitat kunnig personal. Järle Byalag som hela tiden betonat vikten av att man måste gå försiktigt fram vid renoveringen för att inte göra ingrepp på stationens historiska intressanta partier - fruktar nu att AMS inte kommer att ta sig den tid som behövs för att anlita experter och göra förändringar på ett riktigt sätt.

Totalt har Stiftelsen Nora Järnvägsmuseum och Veteranjärnväg (NJOV) fått 1,3 milj. kronor för anläggningarna i Järle och i Nora. Mellan 600.000-700.000 kronor räknar man med att renoveringen av Järle Station ska kosta - pengar som helt bekostas av AMS.

(här grävs avloppet från Järle station ner)

(Järle Byalag höll extra styrelsemöte för att dryfta frågan om den rekord-snabba restaureringen av Järle Station. På bilden ses: Lars Carlsson, Mats Svensson och Roland Ekström)

Med mycket kort varsel fick byalagets medlemmar sammankallas och utrymma stationen och bära bort alla lösa inventarier, möbler och liknande.

Vid det extra styrelsemötet beslöts att lämna mer detaljerade beskrivningar över vad man från byalagets sida anser vara de viktigaste åtgärderna i och omkring stationen:

Väggen mellan stora rummet och vävstolsrummet föreslås få en stor öppning. Golven i lägenhetsdelen föreslås ställas i ordning och slipas.

Köket vill byalaget ska moderniseras - en kyl och frys bör installeras, likaså en spis med ugn. Allt ska göras för att kunna behålla vedspisen samt att restaurera och "ta fram" den gammaldags miljön som spåntade bräder o.s.v.

Vid entrén kommer ett wc att installeras. Den dusch som AMS vill göra - föreslår byalaget man inte ska installera utan att man i stället gör en handikappvänlig toalett. Skulle huset i framtiden få en annan hyresgäst som vill ha dusch ska man lätt kunna plocka bort handikappattiraljerna och sätta in en dusch.

Hela hallen måste byggas om ordentligt, golvbädder brytas upp och nya läggs in. Detsamma gäller trappan. Vad gäller godsmagasinet föreslås att golvet slipas men att väggar och tak invändigt får samma utseende som idag. Takplattor på samtliga byggnader måste kontinuerligt ses över och bytas.

I uthusen vill byalaget att dassen ska vara kvar och göras iordning. Det är bra som komplement till det enda wc-et inomhus under de sommarmånader då stora tåglaster kan väntas stanna i Järle. Tvättstugan ska rustas upp vad gäller vatten- och avlopp så att man verkligen kan använda utrymmet på ett vettigt sätt. T.ex. för växtfärgning eller annan verksamhet.

Gräsmatan måste göras om så att den kan användas även regnigå somrar utan att allt blir sankt och genomblött. Likaså måste den nuvarande "häcken" bytas ut. En ny plattform byggs och alla lampor görs om i gammaldags stil.

Järle Byalag kommer nu att än en gång överlämna kraven och önskemålen till Stiftelsen och även till AMS. Man betonar än en gång att man måste rusta allt med yttersta försiktighet - detta gäller särskilt museidelen och på utsidan av fastigheten. Lägenhetsdelen är mindre känslig enligt vad sakkunniga tidigare deklarerat. Där bryts redan flera olika stilarter och ingen enhetlighet vad gäller byggnadesepoker existerar.

Arbetet med renoveringen av Järle Station kommer att fortgå hela vinterhalvåret och alla möten och träffar flyttas till öppna förskolans lokaler i Marildelund, Järle.

Bo Hazell

MINDRE Å-VATTEN I DRICKSVATTNET

I höstas precis innan "höstfloden" kom så färdigställdes arbetet med den "nya dammen" vid källan i Järleborg.

3 st cementblock (3.0 m höga x 2.40 breda) har placerats längre ut i bäcken vid dess högsta punkt gentemot åkanterna.

Det innebär att åvattnet i det närmaste måste över sina kanter för att kunna komma in i vattenkällan.

I höst har alltså inte "höstfloden" kunnat komma in i dricksvattnet, vilket hade skett om inte denna förändring kommit till stånd. Även en normal "vårflod" bör inte längre innebära åvatten i dricksvattnet.

Vissa justeringsarbeten återstår, och ska åtgärdas under våren.

Järle Torv hoppas nu att varken en normal "vårflod" eller "höstflod" skall innebära åvatten i dricksvattnet.

STOR GLÄDJE PÅ STYRELSEMÖTET

DAGIS I JÄRLE

Det blev stor glädje på styrelsemötet den 14 januari då det meddelades att kommunstyrelsen beslutat att bygga ett daghem i Järle. Beslutet är lämnat muntligt, varför Byalaget inväntar ett skriftligt beslut.

Det verkade ett tag som om det inte skulle bli något bygge, då båda kommunalråden Axel Gisslén och Mats Sjöström ställt sig negativa. Att de sedan ändrat sig beror på den ekonomiska delen. En utredning visar nämligen att kommunen sparar ca 180.000:- per år på att bygga ett daghem istället för att låta barnen vara hos olika dagmammor. I botten ligger ett statligt stöd till daghem, som nu kommunen kan utnyttja.

MELLAN MATILDELUND OCH KULLEN
KOMMER DAGHEMMET ATT BYGGAS

JÄRLE STATION

På styrelsemötet meddelades vidare att arbetet med Järle Station nu påbörjats inomhus. NJOV har beslutat att följa den renoveringsplan som Styrelsen sammanställde vid sitt föregående sammanträde. (se artikel sid.2-3)

JÄRLE BYABLAD

var också uppe på föredragningslistan vid styrelsemötet. Styrelsen beslutade föreslå årsmötet att Byabladet fortsätts att utkomma varje månad under ytterligare ett år. Dock poängterades att det behövs mer folk som vill hjälpa till och arbeta med tidningen.

ÅRET RUNT MED MOR I BYGDEN

52 VECKOR

I RADIO ÖREBRO

Järle Byablads egen bygdepoet Agda Andersson i Skärmarboda kommer att höras i lokalradion varje torsdagsmorgon i Bo Hazells morgonöppet under 1985. Den 10:e december besökte Radion Örebro Agda Andersson och planerade att lägga in alla hennes dikter från diktsamlingen "Året runt med Mor i Bygden" i lokalradions tablå.

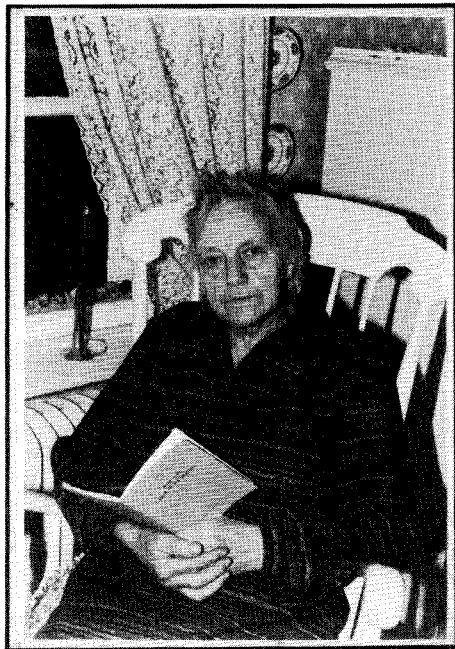
Vidare kompletteras dikter som varit publicerade i Järle Byblad, och för att det skall bli exakt lika många dikter som veckor kommer Agda Andersson tvingas skriva sju nya dikter.

Följ alltså "Året runt med mor i bygden" inte bara varannan månad i Järle Byblad utan varje vecka i Radio Örebro.

Senare i vinter återkommer Radio Örebro till Mor i Bygden för att spela in nästa kvartals dikter.

Det är ännu inte bestämt exakt vilket klockslag dikterna kommer att sändas. Men troligen i första blocket menna kl. 6.00-6.30. Förmodligen omkring kl. 6.20. Det är inte heller uteslutet att det blir en snabbrep - ris i sista blocket under halvtimmen 8.30-9.00. Förmodligen omkring kl. 8.55.

Radio Örebro sänder på 99.55 MHz och kommer från och med mars månad och under tre månader sända på en ny frekvens dessutom - ett P4 lokalt över Örebro län.

Agda Andersson har under många år fått sina dikter om årstiderna, om Järles historia, om djur och natur publicerade i de flesta lokaltidningar och även andra tidningar. Hon har tidigare varit med i ett eget program i Radio Örebro och presenterades utförligare i ett av Järle Byablads nummer för ett par år sedan.

Första dikten "Nyårsönskan" sänds torsdagen den 3 januari.

Spårsnö

Jag ser spår i snön
avtryck av nättå små klövar
det är rådjurens spår
där de fredligt i markerna strövar.

När jag ser deras spår
då det våras på nytt en gång
och markerna fylls utav jublande fågelsång
vill jag ströva som de genom skogen.
Mor i bygden

HÖGFORS BYALAG

I Högfors finns ett byalag med 80 medlemmar. I november höll man årsmöte och då diskuterades frågan om sandning på Tjärnvägen och vägen till skolan i Högfors livligt. Man ska kontakta entreprenören för att vädja om en sandning som innebär att bilar får hjälp att inte slira och samtidigt att man sandar så att de som färdas på spark ska kunna göra det utan problem.

FRÅN STYRELSEMÖTET DEN 14 JANUARI

Stationsreoveringen har påbörjats. Fortlöpande kontroll av reoveringen skall ske så att de krav och önskemål som byalaget har framfört tillgodoses.

Klart med dagisbygge. Muntligt besked finns att ett daghem skall byggas.

Styrelsen beslöt att ett gratisnummer av byabladet skall skickas ut till alla hushåll i området. Förslag från styrelsen till årsmötet att utgivningen av byabladet permanentas till en gång i månaden.

Meddelades att kontakt tagits med NJOV ang nyplantering av granhäck i samband med reovering.

Diskussion fördes angående hur det arbete skall skötas i samband med veteranågen som skall gå i sommar. Föreslås på årsmötet att PR-kommittén uppdras att handha ansvaret.

Samtalades om intresse för att starta affär i Järle. Kanske är det dags att starta en affärskommitté. Förslag välkomnas till styrelsen.

Önskemål finns om bussförbindelser på kvälls tid från Örebro. Samarbete med Nora kommun bör ske i denna fråga. Lasse Carlsson skall kontakta Nora kommuns kanslichef Leif Lindman.

SAXAT UT "BAN-JOURNALEN" I TIDNINGEN "RAKA SPÅRET" FÖR TÅGRESENÄRER

På en stor internationell järnvägsstation arbetar ett stadsbud som påstår sig kunna gissa alla resenärers nationalitet bara genom att titta på resenären. En taxichaufför som han känner tror inte på detta, och vill slå vad med stadsbudet: kan han gissa rätt på tre resenärer som chauffören pekar ut skall han vinna 1 000 kr, men kan han inte kostar det honom lika mycket. OK, säger stadsbudet, sätt i gång. De promenerar ett tag i byggnaden, och chauffören pekar ut en svart herre som köper choklad vid en kiosk. "Hum", säger stadsbudet, "det är klart att han är från Elfenbenskusten". Chauffören går fram och berättar att han och en vän slagit vad, och är det mähända så att min herre är från Elfenbenskusten? "Mais oui", säger herren, "absolutment". Chauffören är förvånad och vill göra det ännu svårare, så han hittar en blonderad dam med svarta ögon som nästa offer. Stadsbudet hummar och tittar ett tag, och säger sedan: "Sydkorea". Chauffören går igen fram till offret, och förklarar vadet, och är damen möjligen från Sydkorea? "Oh yes", säger damen, "from Seoul". Chauffören tackar, och anser att han förlorat vadet, så det tredje och sista offret pekar han ut på mäffä. Det är en yngre man som står lutad mot en pelare och ser ut i luften på ingenting. Stadsbudet rycker på axlarna och säger: "Svensk säklart". Igen går chauffören fram till offret och förklarar vadet och frågar om den unge mannen möjligen är svensk. Och vinner vadet, ty mannen säger: "Nej, jeg er norsk. Men jeg har faktisk været syk i tre uker".

Några av våra läsare har framfört önskemål om större text i tidningen.

När Byabladet bytte format och spaltskrift infördes, så ändrades även storleken på texten. Nu fotas tidningen ner med 30%, vilket alltså innebär en mindre text.

En förfrågan hos tryckeriet kommer att göras om kommande Byblad kan få större text.

PORTRÅTTET

POLARHUNDAR OCH FOLKLIVSDANS ÄR ERIK BERGS INTRESSEN

Erik Berg bor i Bästhult, inte långt från Åbodakorset, i en gammal bergsmanskåk. I dag ensam med frugan Rut och hundarna och katten förstås. Barnen har flugit ur boet. Här råder ändå full aktivitet. För har man hund har man också alla fritidsproblem lösta.

Erik har egentligen två stora hobbies: folkdans och hundar. Redan som barn hade han hundar nära inpå sig i föräldrahemmet.

Som grabb skidorienterade Erik och när hans egna barn sedan ville ha hund var han motståndare till det - har man hund ska man se till att sköta dem. Ha tid med dem och motionera dem.

Erik ställde två krav: att hunden skulle garanteras god omsorg och vård, och att hunden skulle vara så stor att den kunde dra pulka. Efter detta kohandlande köptes hunden till allas glädje. En boxer. Året var 1966 och Erik tävlingskörde de påföljande åren upp till 3 mil med boxern.

Erik är gerillasoldat och har utbildats vid fältjägarskolan i Kiruna. Ett förband som bara tar de fysiskt och psykiskt starkaste bassarna som måste klara hårda och långa vintervandringar med bivackering i snö och kyla.

Erik klarade sig väl - friluftsmänniska som han är. Intresset för långvandringar med hundar tilltog och snart hade han köpt sig en polarhund. Snart var han medlem av den exklusiva hundföreningen "Svenska Polarhundklubben". Han verkade även som styrelseledamot några år.

I dag har Erik tre stycken polarhundar. De brukar kallas "hundarnas långträdare". Polarhundarna har en seg fysik och kan vandra upp till 14 dagar med 120 kgs packning 4-5 mil om dagen i 10-15 timmar i sträck utan problem.

Visst får husse hjälpa till i uppförslut men får igen det när packningen minskat och nerförsluten ligger framför. Då får husse åka snålskjuts.

(Här studerar Erik Berg fotografier från sina färder med hundspann i svenska fjällen)

-Det här är ett sätt att leva, säger Erik Berg. Att tälta i fjällen på vintern. Hundarna klarar kyla i alla väder. I storm och temperaturer under 20-30 grader.

Att gå i fjällen vintertid kan vara fyllt av äventyr. Vintern 1978 då den stora fjällstormen skördade människoliv befann sig Erik och 17-åriga dottern Anna i fjällen. Med hundar och allt. Nödradion var då en nymodighet - idag av experter klassad som tvivelaktig fjällsäkerhetsutrustning. När man överraskades av stormen i 15 minusgrader och 30 sek-meters vind motsvarande 60 köldgraders effekt - beslöt de båda snabbt sig för att gräva ner sig i snön

Efter att ha grävt ner sig och krupit ner i den vindstilla snögrottan larmade man fjällräddningen. Man meddelade att allt var bra och att man inte behövde skicka någon fjällräddarpatrull dit. -Tyvärr gjordes detta ändå, säger Erik. En patrull kom fram mitt i natten, och förde dem till civilisationen. Något som rapporterades om i tidningar och i Dagens Eko och lokalradion.

Efter en vecka var Erik Berg åter i fjällen: - Vi svävade ju aldrig i någon livsfara. Vi gjorde ju som man ska göra: gräva ner sig direkt så snart det blev storm.

Minst två gånger i veckan tränar Erik sina hundar. På sommaren blir det långa cykelturer och på vintern spänner han för hundspannet och drar till Kilsbergen med de tre hundarna.

För att hålla nere matkostnaderna köper Bergs torrfoder i stora förpackningar. Man räknar med en kostnad av 5 kr per dygn och hund.

Nu nöjer sig inte Erik med motionen i samband med hundarnas träning. Till råga på allt åker Erik och Rut omkring till alla möjliga gammeldansställen för att dansa. De är båda med i Gyttorps folkdansgille och tar varje tillfälle i akt att dansa. Där blir det snoa, vals och schottis och olika gillesdanser.

Det finns hur många gillesdanser som helst. En säsong fick man lära sig 28 nya gillesdanser !!! Av dessa visas 4-5 stycken offentligt.

Erik började gammeldansen i början av 70-talet. I dag har Erik kommit så långt att han hunnit avverka flera countrydanser och helst vill ägna sig åt att lära sig polskor. Varje landskap lär ju ha sin egen polska med egna steg och vändningar.

Nyligen var Gyttorps Folkdanslag i Norge tillsammans med Lindesbergs Nyckelharpsgille. Då dansades bland annat en slängpolska från Sörmland, som lär vara den äldsta i Sverige. En 16-delspolska som dansas "på fläcken". Allteftersom dansarna dansat färdigt går de fram och tackar spelmännen. Å spelmännen i sin tur fortsätter att spela så länge som det finns ett endaste danspar kvar på golvet.

I Gyttorps Folkdanslag ingår 60 personer. Man träffas en gång i veckan. Man har inga svårigheter med rekryteringen, däremot är det för få unga som börjar dansa gammeldans.

En gång om året åker man upp till Hälsingehambon. "Tjulittanatta" i Brunnsparken i Örebro drar dansare från hela mellansverige. 700 personer från Småland, Stockholm och Norge brukar komma till denna dans i september.

När Järle Byablad intervjuat Erik Berg i Bästhult är det dags för en ny danskväll i Gyttorp - precis som alla andra måndagskvällar.

Bo Hazell

Erik Berg med hundspann på Dammosen

NÄSTA NUMMER AV JÄRLE BYABLAD

BLIR ETT

DUBBELNUMMER

SOM NI MÄRKT SÅ ÄR JANUARI-NUMRET AV JÄRLE BYABLAD
FÖRSENAT, OCH DET PÅ GRUND AV SJUKDOM,

BYABLADSKOMMITTÉN HAR DÄRFÖR BESLUTAT ATT LÅTA
FEBRUARI OCH MARSNUMREN AV TIDNINGEN SLÅS SAMMAN
TILL ETT NUMMER MED BERÄKNAD UTGIVNING I SLUTET
AV FEBRUARI.

